

Matteüs 1:1-3 en Genesis 38 :1-30 - 1 december 2013, Wehl, 1e Advent

Gemeente,

Grote kans dat u het verhaal over Tamar niet kent.
Zo'n verhaal verwacht je ook niet in de bijbel.
Het is eerder iets voor de Story of de Privé.
Toch is deze Tamar terecht gekomen in de stamboom van Jezus,
zij is één van de vijf voor-moeders,
over wie het de komende weken gaat.

Nadat de broers van Jozef, de zoon van Jakob,
hem verkocht hadden aan Egyptische handelaars,
verlaat Juda zijn vader en broers
en trouwt een Kanaänitische vrouw,
die de God van Abraham, Izaak en Jakob niet kent.
Ze krijgen drie zonen.
Maar er rust geen zegen, geen toekomst op hem en zijn gezin.
Juda verliest twee van zijn drie zonen en later ook zijn vrouw.

De oudste zoon trouwde met Tamar.
In eerste instantie wordt er weinig over haar verteld.
Haar afkomst blijft onduidelijk,
maar ze lijkt een speelbal te zijn binnen het gezin van Juda.
Als haar man sterft, en zij als kinderloos weduwe achterblijft,
komt ze, geheel volgens de wet, in aanmerking voor het zwagerhuwelijk,
Onan, de broer van haar overleden man moet bij haar een kind verwekken,
dat zal worden aangemerkt als een kind van zijn overleden broer -
een soort donorschap dus.
Maar door onwil van Onan - blijft Tamar kinderloos
en als ook Onan sterft, komt Tamar in een kwaad daglicht te staan.
"Deze vrouw is gevaarlijk voor mannen' wordt er gezegd;
'iedere man die met haar verkeert sterft!"
Ze wordt door Juda weggestuurd,
uit vrees dat ook zijn derde zoon om haar zou sterven.
Tamar gaat terug naar het huis van haar vader.
Weggezet..... aan de kant geschoven..... op een veilige afstand.
Te schande gemaakt, en bovendien: geen kind,
En voor wie geen kinderen had liep het leven dood,
voor haar was geen toekomst weggelegd.....

Maar Tamar 'weet' dat ze door haar huwelijk met de eerste zoon van Juda recht heeft op een plaats en de toekomst van deze familie..

Dit komt haar toe in naam van de God van Israël,
het is opgenomen in de wetten van dit volk.

Dan denkt ze na hoe zij *tot haar recht* kan komen.

Ze overziet de mogelijkheden die zij in haar positie heeft -
ze tast de grenzen van haar bestaan af.....

En ze heeft geduld.....

Ze wacht tot er zich een goed moment voordoet.

Dat moment komt wanneer Juda zelf weduwnaar wordt.

Dan neemt Tamar het initiatief krachtig in handen
en voert zij het plan uit, dat zij in stilte bedacht heeft.

Zij legt het kleed van haar weduwschap af,
hult zich in sluiers - de kleding van een publieke vrouw -
en gaat zitten langs de weg waar Juda langs zal komen.

Het gaat haar niet om betaalde liefde,
maar om haar recht als weduwe: een zoon uit Juda's familie.

Dit recht had Juda haar ontnomen.

Diezelfde Juda zoekt lichamelijke warmte
bij - naar hij denkt - een onbekende vrouw.

Hij wil er voor betalen: een geitenbokje.

Maar de vrouw - Tamar- verlangt meer.....

ze is zich ervan bewust dat haar plan slecht voor haar kan aflopen,
daarom zoekt ze zekerheid.....

straks heeft ze bewijzen nodig om aan Juda haar gelijk aan te tonen.

Als onderpand vraagt ze zijn zegelring, zijn staf en zijn snoer.....

de drie tekens van zijn vorstelijke waardigheid.

Juda legt hiermee - zonder dat hij het zich bewust is -
zijn waardigheid in handen van Tamar.

Waar het Tamar om begonnen was, gebeurt. Ze raakt zwanger.

Wanneer Juda dat hoort, is zijn reactie: "De doodstraf "

De manier waarop Juda haar veroordeelt,
is een voorbeeld van dubbele moraal.

Hier wordt de schuld in de schoenen van het slachtoffer geschoven
volgens het mechanisme van:

er zal wel iets aan haar mankeren dat haar dit overkomt!

Maar hoe zit het eigenlijk met de dader?

Vragen die ook nu nog actueel zijn, maar daar gaat het nu niet om.

Moedig geeft Tamar opening van zaken.

En hoe bijzonder is dan de manier waarop Juda zijn ongelijk bekend en erkent dat hij de verwekker van het kind van Tamar is.

Het getuigt van grootheid als hij zegt:

"Tamar is onschuldig, maar ik niet,,

ik heb haar niet tot haar recht laten komen.:

Het was niet goed dat ik haar het recht op een toekomst onthield."

Wat heeft Juda het goed begrepen:

er is geen toekomst voor het geslacht van Juda zonder Israëls recht, dus ook niet zonder Tamar.

De toekomst voor Juda en Tamar is een tweeling: Peres en Zerach - wat betekent: 'doorbraak' en 'morgenrood'.

Er is weer hoop op toekomst.

Over God wordt niet gesproken in dit verhaal,

Is hij er werkelijk niet?

Dat zou kunnen.

Maar voor wie het gelooft,

ziet op de achtergrond Gods verborgen aanwezigheid

in de levens van deze mensen,

waardoor het leven bewaard blijft

en het verhaal van God met de mensen kon doorgaan.

De zoon Peres wordt uiteindelijk één van de voorvaderen van koning David,

die op zijn beurt staat in de lijn van de 'grote zoon van David' -

Jezus het kind van Bethlehem.

In Tamar tekent zich al één van de eigenschappen af van deze Jezus:

Haar moed om op te komen voor recht.

Zij stoort zich niet aan voorschriften, maar laat haar hart spreken,

zelfs al gaat dat tegen bestaande wetten in.

Zij komt op voor wie aan de kant geschoven worden

en toont aan wat recht en rechtvaardig is

Dàt gaf zij door aan het kind dat vele eeuwen later

in de lijn van haar stamboom werd geboren.

In onze tijd zijn er ook van die sterke vrouwen die opkomen voor recht.

Ik denk aan Malala uit Pakistan,

die zo jong nog al opkomt voor de rechten van vrouwen en meisjes.

Het recht op onderwijs: *elk kind ter wereld heeft recht onderwijs!*

Het kostte haar bijna het leven, maar ze zet door,

en ze is niet van haar gevoel voor rechtvaardigheid af te brengen:

Sterke vrouwen, die niet het wereldnieuws halen,
zijn ook te vinden in Gambia.

Claudette b.v. die de stichting Care for Natural heeft opgezet,
is er ook zo één.

Straks vraagt onze diaken Wilma uw aandacht
voor het tuinenproject dat door deze stichting is opgezet.

Een project voor en door vrouwen,
waardoor deze vrouwen beter tot hun recht kunnen komen,
het recht op een leefbaar, menselijk bestaan,
recht op toekomst.

Een paar meisjes uit onze gemeente dragen aan dit project
hun zelfgebakken pepernootjes bij,
die zijn na afloop van de viering te koop.
Ook daar u hoort u straks meer over.

En volgens mij is het nu een goed moment om met elkaar
de lofzang van vrouwen te zingen: Lied 152 : 1, 2 en 10
(en natuurlijk mogen alle mannen van harte meezingen).
Amen.